

Enheten för handel och tekniska regler

YTTRANDE

2017-06-28 Dnr 2017/00705-4

Miljö- och energidepartementet

Yttrande över remiss av SOU 2017:22 Från värdekedja till värdecykel - cirkulär ekonomi

Kommerskollegiums roll

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

I enlighet med myndighetens instruktion ska Kommerskollegium inom sitt verksamhetsområde integrera frågor om hållbar utveckling i sitt arbete. (Se §10 p 2 i förordningen (2012:990) med instruktion för Kommerskollegium.)

Övergripande synpunkter

Kollegiet ser positivt på att utredningen föreslår åtgärder för att förbättra varors hållbarhet och verkar för en hållbar konsumtion och användning av naturresurser.

Kollegiet välkomnar dessutom att utredningen erkänner att en del av regelförändringarna som behövs för att driva en cirkulär ekonomi drivs inom EU eller internationellt, snarare än på nationell nivå.

Cirkulär upphandling

Utredningen föreslår främjandet av cirkulär offentlig upphandling (s. 317). Kollegiet noterar liksom utredningen att främjandet av hållbarhet i offentliga upphandlingar är en del av Agenda 2030 och ur det perspektivet är utredningens förslag relevant. Detta bör ske i beaktande

av EU:s upphandlingsdirektiv¹ och WTO:s avtal om offentlig upphandling "Government Procurement Agreement" (GPA). T.ex. gäller detta när kriterier för allmänt tillgängliga bilpoolsfordon används i offentliga upphandlingar. Kollegiet tillstyrker också förslaget att ge Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att utveckla mått och kriterier för att bedöma hur väl anbud motsvarar kravet på cirkularitet, i form av t.ex. standarder för återvinning, metoder för hur man bedömer kostnader över produktlivs cyklerna och standardiserade utvärderingsmetoder som är transparenta, objektiva och mätbara (s. 319)

Gemensamma konsumentskyddsregler

Kollegiet har tidigare utrett frågan om handelshinder på den digitala inre marknaden² och välkomnar ambitionen att harmonisera reglerna om distanshandel med varor. Kollegiet betonar vikten av att regler, såsom garantiperiod eller reklamationsrätten, tillämpas på ett liknande sätt oavsett hur transaktionen mellan köpare och säljare ser ut.³

Kollegiet ser positivt på utredningens förslag att Sverige bör verka för regler som styr mot mer hållbar produktdesign genom, bland annat att skifta bevisbördan i reklamationsrätten, genom att förlänga perioden då säljaren har bevisbördan från nuvarande sex månader till två år.

Kollegiet välkomnar att utredningen anser att reglerna i första hand bör beslutas på EU-nivå och att det finns fördelar för att driva frågan inom EU, särskilt med hänsyn till EU:s pågående översyn av konsumentregelverket när det gäller försäljning på nätet eller annars på distans.

Koherens med andra pågående initiativ – Agenda 2030

Som utredningen påpekar finns en del olika pågående initiativ i Sverige med koppling till cirkulär ekonomi. En av dem är Sveriges genomförandeplan för FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030.

Agenda 2030-delegationens nulägesbeskrivning och förslag till handlingsplan för genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling,

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG.

² Se Kollegiets utredning [Online Trade Offline Rules](#) (2015) samt remissvar Dnr 4.1.1-2016/00013-2

³ Se Kollegiet remissvar till två förslag från kommissionen gällande konsumenträtt på den digitala inre marknaden. Dnr 4.1.1-2016/00013-2

I riktning mot en hållbar värld (Fi 2016:01), identifieras en samhällsnyttig och cirkulär ekonomi som ett av sex prioriterade områden. Mål 12 om att säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster har av OECD identifierats som det mål där Sverige har störst utmaningar. Agenda 2030-delegationen lyfter att rådande konsumtionsmönster har negativ inverkan på människors hälsa, klimatet och miljön, i såväl Sverige som globalt. Delegationen identifierar som utmaningar bland annat att de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser är höga, både i Sverige och internationellt, samt att en stor andel av de varor och produkter som konsumeras i Sverige produceras i andra länder som har lägre hållbarhetskrav. Detta är utmaningar med stark koppling till handel.

Åtgärder för att främja cirkulär ekonomi kan bidra till att hantera denna för Sverige särskilt viktiga utmaning i genomförandet av Agenda 2030 som dessutom är relevant utifrån ett handelspolitiskt perspektiv. Detta innebär att samstämmighet mellan denna utredning och den nationella handlingsplanen för genomförandet av Agenda 2030 är av än större vikt.

Kollegiet välkomnar att utredningen erkänner behovet av att ta hänsyn till hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och understryker särskilt kopplingen till mål 12, samt behovet av samstämmighet med det nationella genomförandet av de globala hållbarhetsmålen och handelspolitiken.

Anmälan av tekniska regler

Enligt 20 § 6 p. i förordningen (1996:1515) med instruktion för regeringskansliet ska regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter ((EU) 2015/1535, anmälningsdirektivet).⁴ Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.⁵

Kollegiet bedömer att författningsförslaget i utredningen inte utgör varureglering och att det därför inte omfattas av anmälningsdirektivet. Författningsförslaget behöver således inte anmälas enligt förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet.

Kollegiet kan dock inte utesluta att vissa förslag kommer att leda till nya förtydligande regler som kan komma att innehålla anmälningspliktiga

⁴ Andra procedurer är de i enlighet med tjänstedirektivet (2006/123/EG) samt Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

⁵ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (f).

tekniska specifikationer, såsom tekniska krav som bilpoolfordon måste uppfylla vid registrering (se 8 a § i förslag till förordning om ändring i förordning (1998:780) om biluthyrning.

Anmälan av tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.⁶

Promemorian innehåller bl.a. ett antal förslag till regler avseende bilpooler, vars tillhandahållande utgör en tjänsteverksamhet. Enligt förslaget ska den som vill tillhandahålla bilpooltjänster registrera fordonen som ska användas för detta ändamål. För att få registreringen måste verksamheten uppfylla ett antal kriterier. Förslagen ställer således krav på tjänsteverksamhet som kan behöva anmälas enligt tjänstedirektivet.

Tjänstedirektivet innehåller två bestämmelser om anmälningsskyldighet. Den ena avser krav på tjänsteutövare som är etablerade i Sverige och omfattar endast ett antal specifika krav som räknas upp i direktivet.⁷ Den andra avser *samliga* krav som även är tillämpliga på tjänsteutövare som inte är etablerade i Sverige, utan i ett annat land inom EU/EES, som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige.⁸

Enligt kollegiets bedömning innehåller de remitterade bestämmelserna inte något anmälningspliktigt krav på tjänsteutövare som är etablerade i Sverige. Om reglerna även kan komma att tillämpas på företag som inte är etablerade här, utan bara bedriver tillfällig verksamhet i Sverige, gör kollegiet emellertid bedömningen att de remitterade bestämmelserna är anmälningspliktiga enligt tjänstedirektivet.⁹

Enligt tjänstedirektivet måste krav på tjänsteverksamhet kunna motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, samt vara proportionerliga i förhållande till sitt syfte.¹⁰ En sådan motivering kommer att efterfrågas i samband med anmälan. Anmälan gör myndigheten själv i det

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5

⁷ Anmälningsplikten regleras i artikel 15.7, som hänvisar till artikel 15.2 där de anmälningspliktiga kraven listas.

⁸ Anmälningsplikten regleras i artikel 39.5.

⁹ Artikel 39.5

¹⁰ Artiklarna 15.3 samt 16.1 tredje stycket

webbaserade systemet IMI¹¹. Kollegiet svarar gärna på eventuella frågor kring anmälningförfarandet.

Ärendet har avgjorts av enhetschef Oscar Wåglund Söderström, i närvaro av utredarna Johanna Nyman och Cyrille Hugon. I ärendets slutliga handläggningen har även utredarna Fredrik Ahlstedt, Amelie Kvarnström, Anna Egardt, Ola Landström och ämnesrådet Karolina Zurek deltagit.

Oscar Wåglund Söderström

Cyrille Hugon

¹¹ Internal Market Information System

